

Intern verslag Onroerend Erfgoed

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem – camping Oasis (perceel 295 F), Duinenweg 284, Raversijde vergunning nr. 2009/011

Inge Zeebroek

De graafwerkzaamheden i.f.v. de heraanleg en vernieuwing van camping oasis werden archeologisch opgevolgd op 19, 20 en 21 januari 2009. Ze grepen plaats op het noordoostelijke gedeelte van het perceel (ten NO van de middeleeuwse kapellestraat, nu de hoofdweg van de camping), gekend bij het kadaster onder het afdeling 11, sectie A, perceel 295 F, waarvan Yannick Desmet eigenaar is.

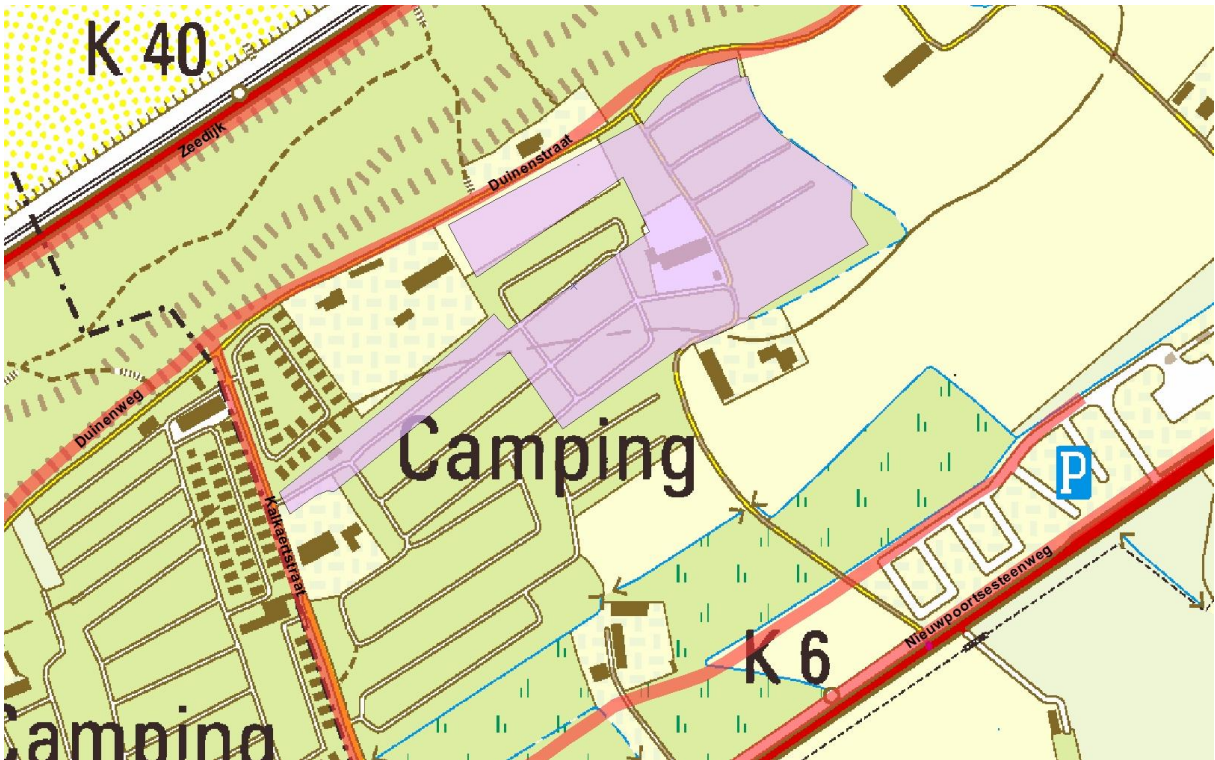
Hoewel er voor deze werken, op basis van het BPA 117 Kalkaertstraat, archeologisch vooronderzoek moet worden uitgevoerd in de zone van het laatmiddeleeuwse vissersdorp Walraversijde voor aanvang van de werken, werd aan het BPA voorbijgegaan en konden de werken pas in de uitvoeringsfase archeologisch opgevolgd worden. Dit resulteerde in zeer moeilijke werkomstandigheden waarbij de druk door het gelijktijdig uitgraven en opgraven zeer hoog lag en de werken op een zeer archeologie-onvriendelijke manier werden aangepakt.

In het zuidwestelijk gedeelte van hetzelfde perceel en op perceel met nummer 294A (ten ZW van de historische kapellestraat) werden de riolering en de wegkoffers reeds aangelegd. Volgens arbeiders op de werf van de camping werden er op dat deel van de camping verschillende houten tonnen aangesneden.

De graafwerken, die wel konden worden opgevolgd, werden in 2 fasen uitgevoerd: het aanleggen van 4 wegkoffers (3,5 meter breed, 50 meter lang en 1 tot 1,5 meter diep) en het aanleggen van riolering (50 cm breed, over de gehele lengte van de historische kapellestraat en in het verlengde van de 4 wegkoffers, 1 meter diep).

Uittreksel uit kadastrakaart met aanduiding van het betreffende perceel.

Uittreksel uit de topografische kaart. De opgevolgde graafwerken vonden plaats in het noordoostelijke gedeelte van dit perceel.

Werkwijze opvolging

Wegkoffer 4 bleek al uitgegraven en opnieuw opgevuld vóór de vergunningsaanvraag. Wegkoffers 1-3 konden archeologisch worden opgevolgd. De werken verliepen zeer snel, waardoor enkel de dieperliggende structuren konden worden geregistreerd. Er werd dan ook gefocust op die dieperliggende structuren en de baksteenstructuren die duidelijk in verband werden waargenomen. Foto's, schetsen en inmetingen werden uitgevoerd.

De uitgegraven wegkoffer werd zeer snel weer opgevuld met puin.

Het plaatselijke nulpunt werd genomen op de uitspringende hoek van de campingcafetaria (hoek gele-rode muur) en overgezet door Johan Vanlaecke naar 4,7 m TAW.

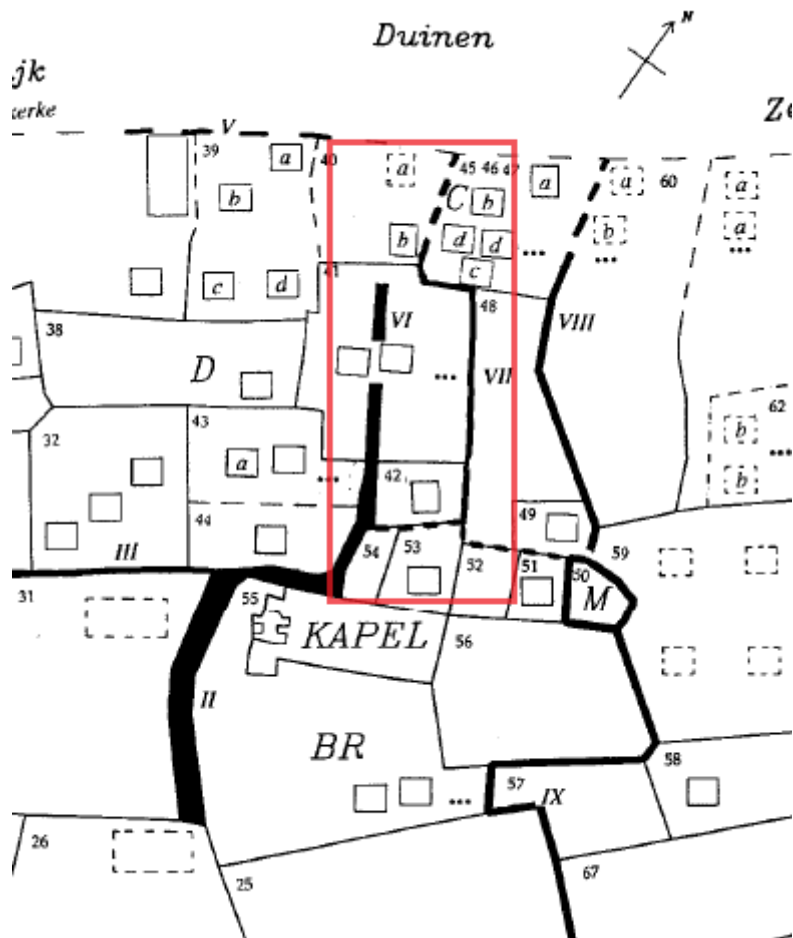
De basislijnen waren telkens de palen aan het begin van elke wegkoffer die het uitgraven en het wegtracé moesten aangeven voor de kraanman, richting Oostende.

Ook deze werden door Johan Vanlaecke ingemeten.

De lokalisatie van de aangetroffen structuren werden bepaald op basis van driehoeksmeting vanaf de 2 palen van de betrokken wegkoffer op het terrein. Er kan dus wel een verschil op zitten van 0.5meter. De diepte werd gemeten vanaf de plaatselijke nul.

Historische gegevens

Het perceel bevindt zich in de centrale zone van het laatmiddeleeuwse vissersdorp Walraversijde. Hier heeft nog maar weinig archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek van het bronnenmateriaal toont aan dat op dit perceel een belangrijke zone van het laatmiddeleeuwse vissersdorp gesitueerd was, langs het zogenaamde 'halve straetken', de hoofdvas van het dorp, die leidde naar de kapel. Volgens D.Tys die een historisch - geografische studie maakte van het landschap, bevinden zich er verschillende woningen van vooraanstaande bewoners. (cfr Tys D. 1996)

Kaartje van het dorp in 1584 (D. Tys 1996). De werken vonden plaats ten noordoosten van de centrale weg die in zwart is aangegeven. De vierkantjes staan voor het aantal huizen, maar de locatie ervan op het perceel is niet exact.

Stratigrafie

De waarnemingen ivm de stratigrafie beperken zich tot de waarneming van de aanvang van de archeologische laag. In wegkoffer 1, het dichtst tegen de duinenweg, ligt de archeologische laag op 1,1 - 1,3 meter diepte t.o.v. het maaiveld. Het bovenliggende pakket bestaat voornamelijk uit bruin zand.

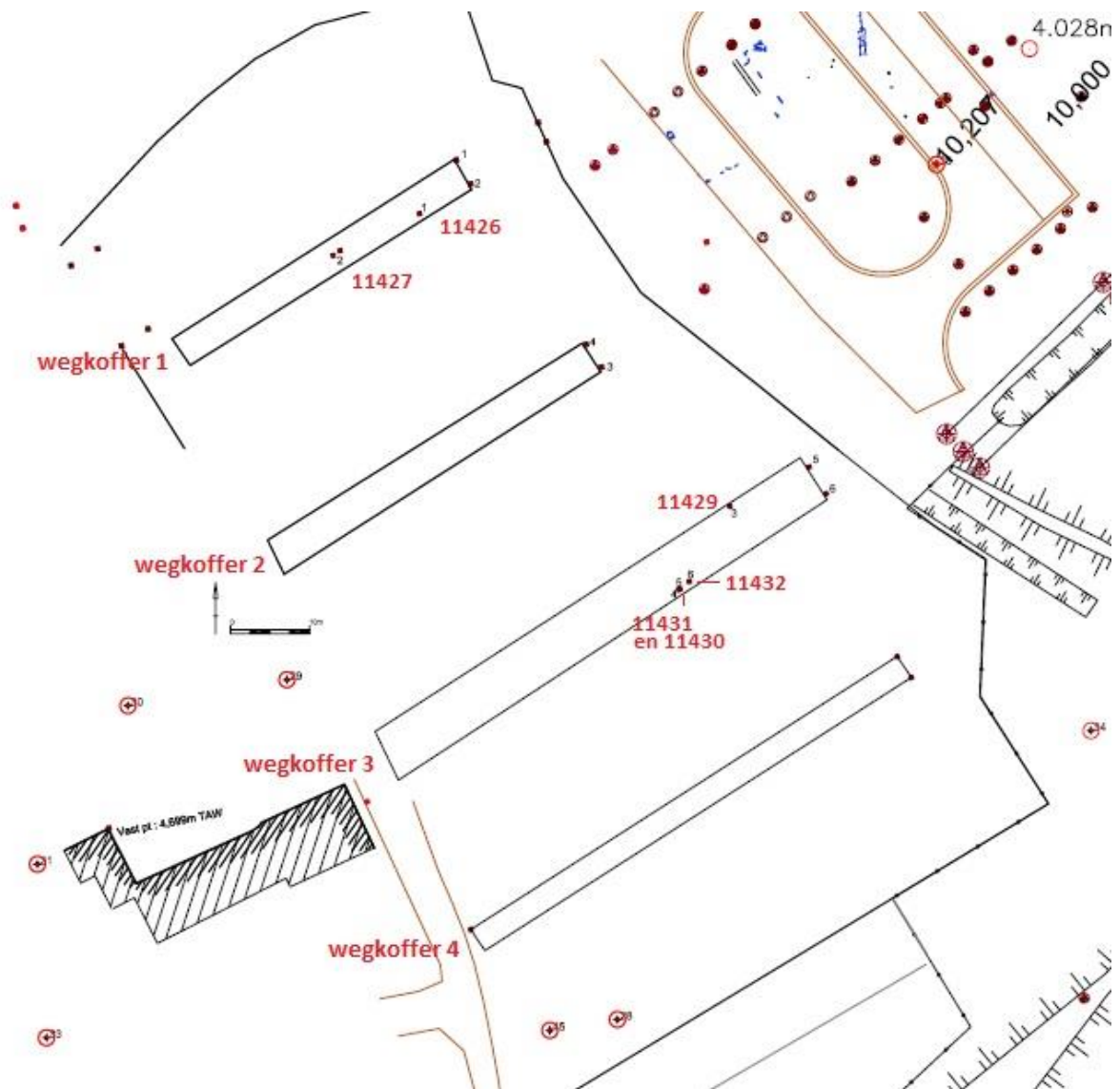
In wegkoffer 2 lag de archeologische laag (iets) hoger. (geen diepte genomen).

In wegkoffer 3 lag de archeologische laag al op 0,5 meter van de plaatselijke hoogte van het maaiveld.

Dit strookt met eerdere waarnemingen dat het archeologisch pakket het dichtst bij de duinen bedekt is met een dik pakket opgewaaid duinzand dat afneemt naarmate je naar het zuiden gaat.

Bespreking van de structuren

1. De wegkoffers

Plan met aanduiding locatie wegkoffers en sporen.

Wegkoffer 1:

Enkele bakstenen in verband (nr.11426 op een diepte van 4m TAW)(...x12x6cm), zijn wellicht te koppelen aan een structuur zoals een muur of vloer/plaveisel. In deze omgeving werden zeer veel *archaeologica* aangetroffen zoals een vergiet in rood aardewerk.

Een bakstenen waterput (nr.11427) en aanpalende riolering en bakstenen plaveisel werd aangetroffen op ongeveer 20 meter van de aanvang van de wegkoffer op een diepte van 3,7m TAW. Een gelijkaardige structuur werd reeds eerder aangetroffen in 2007. De bakstenen waterput was opgebouwd uit een dubbele bakstenen wand (BS: ...x12x6 cm) en had een diameter van 104 cm aan de buitenkant en 55 cm aan de binnenkant.

De inhoud van de waterput werd deels uitgeschept als monster (nr. 11428). Op het eerste zicht bevonden er zich echter niet veel vondsten in.

De bodem van de put werd niet bereikt (hij was zeker nog 65 cm dieper dan laagste waargenomen diepte van 3m TAW). Het aardewerk uit de put werd vooral bepaald door gebruiks aardewerk in rood aardewerk (grape, braadpan, vergiet), een bord in rood aardewerk met slibversiering en enkele scherven steengoed.

Naast deze waterput bevond zich een bakstenen terras (3,9m TAW) waarin een riolering/afwatering was verwerkt die over een afstand van ongeveer 2 meter kon worden waargenomen. Deze riolering bestond uit 2 boorden van bakstenen op hun smalle zijde met daartussen, in het midden, bakstenen op hun vlakke kant (BS: 25x..x6cm). Deze structuur bevond zich op 3,8m TAW.

Van het bakstenen plaveisel waren de meeste stenen volledig gebarsten. Het liep zeker nog 2 meter naar het zuidwesten in de wegkoffer.

Ten zuidwesten van de beschreven sporen werden in deze wegkoffer geen sporen meer aangetroffen die konden wijzen op een woning die aan deze waterput te koppelen zou zijn. Dit is mogelijk te wijten aan het minder diep uitgraven door de kraan. Mogelijke structuren zijn misschien nog bedolven.

Spoor nr. 11427

Wegkoffer 2:

Geen waarnemingen. Er was reeds 21 meter uitgegraven en opgevuld in afwezigheid van archeologen en bovendien was de wegkoffer dieper uitgegraven dan wegkoffer 1. Daarnaast was er overlast van vloeibaar beer dat in de putten liep en instortende profielen.

Wegkoffer 3:

Deze wegkoffer was reeds 10 meter uitgegraven en opgevuld wanneer we op het terrein kwamen.

Een bakstenen structuur (een plaveisel of vloer)(nr. 11429) werd reeds aangetroffen in het profiel op 44 cm van het maaiveld.

Een andere structuur met bakstenen op hun smalle zijde en in verband werd waargenomen (nr. 11430) op een diepte van 3,4m TAW.

Een tonwaterput (nr. 11431) werd waargenomen in de kleibodem (diepte niet genoteerd). De vulling bestond uit grijze zandige klei doorspekt met houtskool en gevuld met vondstmateriaal. De ovale constructiekuil was opgevuld met grijsgroene klei en bevatte houtskoolstippen. De put werd gecoupeerd tot op de bodem. Er werd een schets van gemaakt en verscheidene foto's. Het werk moest snel gaan.

Enkel de onderste ton bleef bewaard en bestond uit 15 duigen met een hoogte van 75 cm.

Tonwaterput 11431 in grondvlak.

De bodem van de ton bestond uit enkele bakstenen (26x12x6cm) op hun platte kant waartussen nog wat materiaal lag (diepte: 114 cm dieper dan de dieptewaarneming= ongeveer 2,15m TAW). De onderste opvulling was zeer rijk aan *archaeologica*: houten objecten, leder, ceramiek, touw, ei, takken (waarschijnlijk een bezem) en vnl. opvallend veel textiel. De analyse hiervan zou zeker informatie kunnen opleveren over de bewoning van dit deel van het dorp.

Het bovenste vullingspakket is in de put terechtgekomen na het uitbreken van één van de tonnen en was veel minder rijk aan archeologisch materiaal.

Zowel de duigen van de ton als de inhoud van de tonwaterput moeten nog onderzocht worden voor meer informatie. Uit een eerste analyse blijkt dat het aardewerk bestaat uit roodbakende ceramiek waaronder verschillende kookpotten, een braadpan en een bord met slibversiering.

(11433: onderste inhoud tonwaterput; 11434: bovenste vulling tonwaterput; 11435: constructiekuil; 11436: duigen tonput).

De onderste, volledig bewaarde ton. In de bodem waren 2 volledige bakstenen aangebracht.

Merktken op 2 duigen

Op een 2-tal meter afstand van de tonwaterput werd de buitenste wand van een bakstenen waterput (nr. 11432) aangetroffen.

Verder in de wegkoffer, ten zuidwesten van de vorige sporen, werden nog 2 elkaar snijdende kuilen waargenomen (maar niet ingemeten) gevuld met grijze klei met houtskoolspikkels en sporadisch een baksteenbrok.

2. De rioleringsleuven

Deze rioleringsleuven konden amper worden opgevolgd, gezien ze door de natte toestand en de zandige bodem zeer snel instortten. Ze bestonden uit sleuven van een 50-tal centimeter breed en maximaal een halve meter diep.

Enkele sleuven evenwijdig aan de Duinenweg leverden evenwel een bakstenen structuur op die in 3 sleuven kon worden herkend. Mogelijks is hier wel sprake van de muur van een woning, dwars op de Duinenstraat gelegen.

De bakstenen structuren werden door Clint Lenaers waargenomen en gefotografeerd. Hun exacte positie is niet gemeten.

Besluit

Deze resultaten tonen aan dat dit deel van het dorp zeker ook bewoond was hoewel de sporen van de woningen of andere gebouwen zelf niet werden waargenomen (behalve in rioleringstracé) (reeds vernietigd, nog bedolven of verder afgelegen).

De positie van de waterputten in de sleuven geven aan dat we wellicht op het achtererf van de woningen zitten. Wellicht waren de woningen zelf, meer tegen de centrale weg gelegen, zoals ook de positie van de waargenomen muur in de rioleringsleuf aangeeft.

Uit verder onderzoek van de tonwaterput en bakstenen waterput en hun inhoud kan echter, nog meer informatie worden gehaald.

Deze zone heeft zeer veel potentieel moest er in de toekomst nog verder archeologisch en hopelijk meer kwalitatief werk plaats kunnen vinden.